

PATVIRTINTA

Kauno r. Garliavos Juozo Lukšos gimnazijos
direktoriaus 2021 m. vasario 5 d.
įsakymu Nr. V1-28

KAUNO R. GARLIAVOS JUOZO LUKŠOS GIMNAZIJA

SAUGIOS SKAITMENINĖS ERDVĖS KŪRIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kauno r. Garliavos Juozo Lukšos gimnazijos Saugios skaitmeninės erdvės kūrimo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) paskirtis – padėti gimnazijos bendruomenei užtikrinti gimnazijos skaitmeninės erdvės saugumą, formuojant atsakingą ir etišką skaitmeninio gyvenimo kultūrą ir gebėjimą kurti gerovę, susijusią su interneto technologijų naudojimu.
2. Tvarkos aprašas nustato saugios skaitmeninės erdvės kūrimą, diegimą ir vykdymą gimnazijoje, susijusį su techninės įrangos ir technologijų saugaus naudojimo gimnazijoje nuostatomis, asmens duomenų apsauga, programinės įrangos licencijavimu, priimtina technologijų naudojimo politika, neteisėtų veiksmų ir patyčių prevencija internete, gimnazijos svetainės ir Facebook paskyrų aplinkomis.
3. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:
 - 3.1. Užtikrinti gimnazijos techninės įrangos saugumą, vykdant jos reguliarią priežiūrą, įrangos atnaujinimą ir materialaus turto metinę inventorizaciją.
 - 3.2. Kiekvienas gimnazijos bendruomenės narys pastebėjęs ar sužinojęs apie neteisėtus veiksmus gimnazijos skaitmeninėje erdvėje, turi reaguoti ir pranešti gimnazijos atsakingiems asmenims - klasės vadovui, mokytojui, IKT administratoriui, gimnazijos administracijai.
 - 3.3. Veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančių apie neteisėtus veiksmus gimnazijos skaitmeninėje erdvėje amžiaus ir pareigų.
4. Visi gimnazijos bendruomenės nariai turi būti supažindinti su Kauno r. Garliavos Juozo Lukšos gimnazijos Saugios skaitmeninės erdvės kūrimo tvarkos aprašu. Mokytojai su Tvarkos aprašu supažindinami mokytojų susirinkimo metu, mokiniai bei mokinių tėvai su tvarkos aprašu turi būti supažindinti klasių valandėlių ir tėvų susirinkimo metu.
5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:
 - 5.1. Skaitmeninė/elektroninė erdvė - vientisa interneto erdvė, kurioje juda žinios ir technologijos.
 - 5.2. Skaitmeninė mokymosi aplinka – tai informacinė sistema, turinti ir (arba) siejanti skaitmenines mokymo priemones, leidžiančias pateikti skaitmeninį turinį (teorinę medžiagą, užduotis, testus ir pan.), organizuoti mokymąsi, bendrauti ir bendradarbiauti su besimokančiais, atlikti kitas mokymui reikalingas funkcijas (pavyzdžiui, mokymuisi skirtos aplinkos „Google Classroom“, „Moodle“, „Edmodo“ ir kt.).
 - 5.3. Elektroninės patyčios - tai skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.
 - 5.4. E-saugumas - elgesys internete, skatinantis saugų, ypač vaikų, naudojimąsi internetu ir naujomis technologijomis, suteikiantis bendruomenės nariams ir visuomenei galimybę anonimiškai

- pranešti apie neteisėtą ar žalingą interneto turinį bei teikti pagalbą vaikams, susiduriantiems su elektroninėmis patyčiomis, žalingu turiniu ir kita nemalonia ar bauginančia patirtimi internete.
- 5.5. Saugios gimnazijos skaitmeninės erdvės prevencija – veikla, skirta veiklų, skaitmeninėje erdvėje saugumui didinti, imantis mokyklos bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.
 - 5.6. Saugios gimnazijos skaitmeninės erdvės intervencija (incidento skaitmeninėje erdvėje atvejis) – visuma priemonių, taikomų visiems dalyviams, esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus).
 - 5.7. Priimtina naudojimo politika (AUP) yra dokumentas, kuriame išdėstytos taisyklės, kurių turi laikytis skaičiavimo išteklių rinkinio, kuris gali būti kompiuterinis tinklas, svetainė ar didelė kompiuterinė sistema, vartotojai arba klientai. AUP apima LAN IR svetainės, naudojimą, AUP detalizuoja etiketą ir pagarbą kitiems ištekliams vartotojams. Priimtina naudojimo politika taip pat žinoma kaip sąžiningo naudojimo politika arba naudojimo sąlygos.
 6. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašu, Patyčių prevencijos gimnazijoje aprašu, Krizių valdymo gimnazijoje aprašu, Europos saugios internetinės erdvės/E-safety label rekomendacijomis, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu „Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijos“, kitais įstatymus įgyvendinančiais teisės aktais, Kauno r. Garliavos Juozo Lukšos gimnazijos mokinių asmens duomenų tvarkymo taisyklėmis, Saugaus interneto naudojimo taisyklėmis.

II. TECHNINĖS IR PROGRAMINĖS ĮRANGOS SAUGUMAS GIMNAZIJOS SKAITMENINĖJE ERDVĖJE

7. Techninės ir programinės įrangos saugumą užtikrina direktoriaus įsakymu paskirti darbuotojai pagal vykdomas funkcijas ir pareigybių aprašus. Šie asmenys prižiūri ir nuolat kontroliuoja vaizdo konferencijas, el. pašto sistemą, „Google Classroom“ sistemą, „Tamo“ dienyną, gimnazijos „Facebook“ paskyrą ir gimnazijos internetinę svetainę.
8. Gimnazijoje yra nustatytas lankomų svetainių filtravimo lygis, kuris blokuoja pornografiją, smurtinį ir neteisėtą turinį. Šį filtravimo lygį nustato mokyklos IKT administratorius. Niekas negali patekti į neteisėtus ar netinkamus puslapius.
9. Mobilųjų telefonų naudojimas ugdymo procese yra ribojamas. Leidžiama mobiliuosius telefonus naudoti pamokose jei jie, kaip skaitmeniniai prietaisai gali suteikti mokymosi naudos. Telefonų laikymui pamokų metu privaloma naudoti tam skirtas „specialias kišenes“.
10. Gimnazijos bendruomenės nariams suteikiama prieiga prie įrangos, užsiregistravus pagal numatytą tvarką bibliotekoje, kompiuterinėse klasėse, mokytojų kambaryje. Mokytojams, pagal poreikį, suteikiamos planšetės, su tikslingai mokomajam dalykui įdiegta programine įranga. Visuose gimnazijos kompiuteriuose yra slaptažodžių sistema, yra mokinių, mokytojų, administratorių ar svečių prieigos.
11. Programinės įrangos, duomenų debesies saugyklos ir atviros programinės įrangos licencijavimui yra skiriamas biudžetas, kuris yra atnaujinamas kiekvienais metais pagal poreikį.
12. Visiems naujiems ir suinteresuotiems darbuotojams vykdomi mokymai apie naują programinę įrangą siekiant užtikrinti elektroninių sistemų saugumą ir jų taikymą mokymui ir mokymuisi.

13. Visi darbuotojai yra informuojami apie naujos programinės įrangos įsigijimo tvarką ir licencijų atitikimą mokinių ir darbuotojų, kurie jas naudos, skaičiui.
14. Gimnazijos IKT administratorius yra atsakingas už programinės įrangos diegimą ir jos priežiūrą.

III. ASMENS DUOMENŲ APSAUGA GIMNAZIJOS SKAITMENINĖJE ERDVĖJE

15. Gimnazijos bendruomenės nariai laikosi Kauno r. Garliavos Juozo Lukšos gimnazijos mokinių asmens duomenų tvarkymo taisyklių, Saugaus interneto naudojimo taisyklių ir dvišalės sutarties tarp gimnazijos ir mokinio susitarimų.
16. Gimnazijos el.pašto sistema yra apsaugota slaptažodžiais ir ugniasienėmis. Gimnazijos bendruomenės nariai privalo laikytis taisyklių dėl mokinių duomenų perdavimo ir saugojimo ir vadovautis gimnazijos nuotolinio mokymo aprašu.
17. Gimnazijoje dokumentai, įrašai saugomi, archyvuojami/sunaikinami pagal numatytą LR įstaigos dokumentų saugojimo įstatymą, gimnazijos tvarkas. Tai vykdo gimnazijos darbuotojai pagal savo pareigas.
18. „Google Classroom“ dokumentus mokytojai archyvuoja prieš kiekvienus mokslo metus. Dokumentus tvarko ir archyvuoja mokyklos administratorius. Kiekvienais mokslo metais „Tamo“ registrų sistemą archyvuoja „Tamo“ (oficialūs akademinų pasiekimų registrai) administratorius. Administracija ir mokytojai vadovaujasi „Tamo naudotojo instrukcija“ ir gimnazijos nuotolinio mokymo aprašu.
19. Naujiems vartotojams suteikiama prieiga prie gimnazijos skaitmeninės erdvės naudojant standartinę slaptažodį ir prašant sugeneruoti savo slaptažodį prisijungiant pirmą kartą: „Tamo“ registre, „Google Classroom“ klaseje, el. pašto sistemoje ir kt.
20. Remiantis Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobilioms programoms aprašu ir gimnazijos nuotolinio mokymo aprašu, vykdomas gimnazijos Facebook paskyros ir gimnazijos internetinės svetainės administravimas.

IV. PATYČIŲ PREVENCIJA INTERNETE

21. Gimnazijoje priimta Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarka. Patyčių prevencija yra integruota į mokymo programas.
22. Siekiant užtikrinti patyčių internete prevenciją, gimnazijos atsakingi darbuotojai vykdo šio reiškinio paplitimo įvertinimą, atlikdami anonimišką mokinių apklausą, siekiant įvertinti įvairiausių elektroninių patyčių būdų paplitimą (ižeidimus, persekiojimą ir kt.), virtualios erdvės vietas, kur jos pasireiškia („Facebook.com“, „Snapchat“ ir kt.), tokio elgesio dažnumą.
23. Mokykla laikosi aiškios patyčių prevencijos, įskaitant patyčių prevencijos internete strategiją, kurioje yra nurodytas informacinių technologijų naudojimo mokykloje praktika: informavimas apie naudojimosi apribojimą, apie mokyklos darbuotojų veiksmus, siekiant užtikrinti saugumą (pavyzdžiui, blokavimo programų diegimą), išpėjimas apie taisyklių pažeidimo padarinius. Su šia strategija supažindinami visi bendruomenės nariai mokslo metų pradžioje.
24. Įvykus incidentui skaitmeninėje erdvėje, susijusiam su neteisėtais veiksmais internete, jis nagrinėjamas pagal „Smurto ir patyčių prevencijos aprašo“ tvarką.
25. Gimnazijoje yra reguliariai organizuojami gimnazijos personalo mokymai. Mokymai suteikia mokyklos darbuotojams žinių apie patyčių reiškinį, jų priežastis ir padarinius, reagavimo į

patyčias ir jų prevencijos būdus. Mokyklos darbuotojai, dirbdami su mokiniais, ugdo jų sąmoningumą saugumo virtualioje erdvėje klausimais.

26. Gimnazija vykdo saugios gimnazijos skaitmeninės erdvės prevenciją tėvams, siekiant užtikrinti saugumo didinimą skaitmeninėje erdvėje. Tėvams pateikiama saugumo internete rekomendacijos susirinkimų ir kitų susitikimų metu, siunčiant informacinius laiškus.

V. PRIIMTINO NAUDOJIMO POLITIKA (AUP)

27. Gimnazija laikosi priimtinos naudojimo politikos (AUP) - etiketo skaitmeninėje erdvėje taisyklių, skirtų kompiuteriniam tinklui, svetainei ar didelei kompiuterinei sistemai. AUP apima LAN ir svetainės naudojimą, etiketą ir pagarbą kitiems skaitmeninio išteklių vartotojams. Priimtina naudojimo politika taip pat žinoma kaip sąžiningo naudojimo politika arba naudojimo sąlygos.
28. Siekdama užtikrinti saugią skaitmeninę erdvę, gimnazija dalyvauja "Saugios elektroninės erdvės vaikams kūrimas" projekte (ES struktūrinių fondų projektas, finansuojamas pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ 09.2.1-ESFA-V-726 priemonę „Ugdymo turinio tobulinimas ir naujų mokymo organizavimo formų kūrimas ir diegimas“), kuri organizuoja Nacionalinė Švietimo Agentūra. Projekto trukmė 2018-2022 metai.
29. Siekdama užtikrinti saugią skaitmeninę erdvę, gimnazija dalyvauja E-safety label Europos konsorciumo veikloje. Gimnazijai yra suteiktas "Saugios Europos Erdvės sidabro ženklas" iki 2022 07 mėn.
30. Gimnazija yra jautri pokyčiams. Įvykus incidentui susijusiu su skaitmenine erdve, pasikeitus įstatymams, programinei ir technologinei įrangai, gimnazija atnaujiną priimtino naudojimo politiką.

VII. BAIGIAMOSIOS NUŪSTATOS

31. Visi dokumentai, susiję su asmens duomenų apsauga yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.
32. Tvarkos aprašas skelbiamas gimnazijos internetinėje svetainėje.

VIII. SAUGIOS SKAITMENINĖS ERDVĖS KŪRIMO TVARKOS APRAŠO PRIEDAI

33. Smurto ir patyčių prevencijos aprašas ir jo priedai (Priedas Nr. 1.).
34. Rekomendacijos elektroninių patyčių prevencijai vykdyti mokytojams, mokiniams, tėvams/globėjams (Priedas Nr. 2.).
35. Saugaus naudojimosi internetu taisyklės mokiniams (Priedas Nr. 3.).

Literatūra

1. Kauno r. Garliavos Juozo Lukšos gimnazijos direktoriaus “Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Kauno r. Garliavos Juozo Lukšos gimnazijoje tvarkos aprašas“.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimas Nr. 1070 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimo Nr. 719 "Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo" pakeitimo".
3. Kauno rajono savivaldybės administracijos Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus vedėjos 2017 m. lapkričio 2 d. įsakymas Nr. T1-164 „Dėl metinės inventorizacijos atlikimo“.
4. Mokytojo, vaiko ir tėvų sąveika virtualioje mokymosi aplinkoje
[<https://www.svietimonaujienos.lt/mokytojo-vaiko-ir-tevu-saveika-virtualioje-mokymosi-aplinkoje/>]
5. Nutarimas dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. Nutarimo Nr. 480 „Dėl bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms aprašo patvirtinimo“ pakeitimo. [<https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=45c4c840ff9e11e8a969c20aa4d38bd4>]
6. Internetinių svetainių apsauga.
[https://www.nksc.lt/rekomendacijos/interneto_svetainiu_apsauga.html]
7. <https://kauno.diena.lt/naujienos/ivairenybes/mokslas-ir-it/15-taisykliu-kad-internete-butumete-saugus-849546>
8. Saugaus interneto taisyklės [<https://www.dailes.radviliskis.lm.lt/index.php/administracine-info/saugus-internetas/>]
9. Priimtino naudojimo politika. [<https://lit.labservicetech.com/acceptable-use-policy-681850>]
10. Kauno r. Garliavos Juozo Lukšos gimnazijos direktoriaus 2018 m. gegužės 16 d. įsakymu Nr. V1-118 patvirtintos Kauno r. Garliavos Juozo Lukšos gimnazijos mokinių asmens duomenų tvarkymo taisyklės.
11. Tamo naudotojo vadovas administratoriui ir mokytojams.
12. Pavyzdinė sutartis tarp gimnazijos ir mokinio.
13. Marina Mažionienė, Robertas Povilaitis, Ivona Suchodolska. Elektroninės patyčios ir jų prevencija. Vilnius, 2012
[file:///C:/Users/Lenovo/Desktop/2020%2005%2022/gjlg%20saugumas%202021%2001%2024/elektronines_patycios_perziurai_galutinis_FcYPqOY.pdf]
14. Mobilųjų telefonų naudojimo politika.
15. Mokyklos politika. www.esafetylabel.eu/group/community/school-policy) pateiks naudingos informacijos.
16. Projektas “Saugios elektroninės erdvės kūrimas”. <https://wifi.lm.lt/apie-projekta/>